

← Forrige artikel

1000 års konspirationsteorier

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 344

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

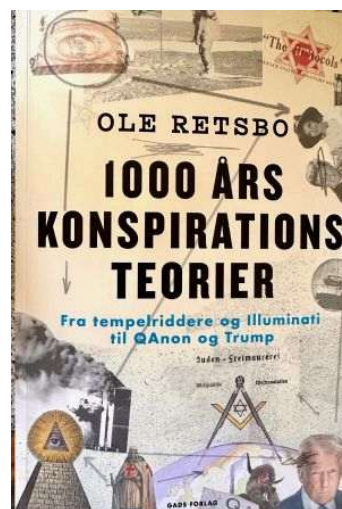
Ole Retsbo

1000 års konspirationsteorier

Gads Forlag. 352 sider. 299,95 kr.

Hvem husker ikke, da Trump blev ved med at sprede rygter om Barack Obamas fødested? Mordet på JFK har også skabt et hav af usande rygter, ligesom konspirationer om "den jødiske verdenssammensværgelse" gennem tiden har haft forfærdelige konsekvenser

Af Michael Koch

Der er næppe nogen grænser for, hvor mange konspirationsteorier der har set dagens lys, og der er nok slet ingen grænser for, hvor vanvittige de kan være. Konspirationsteorier hele jorden rundt og langt ud i rummet. Nå ja, jorden rundt? I USA er der store foreninger, som holder store møder og udstillinger, hvor de dyrker, at de mener sig helt sikre på, at jorden er flad. De sælger endda det modsatte af en globus, nemlig underlige indretninger med en flad jord og isbjerge rundt langs kanten, som bevogtes af farlige firben og drager. De demonstrerer også, hvordan de forestiller sig, solen og månen roterer rundt om den flade jord. Antagelig de samme mennesker mener, at NASA aldrig har opsendt astronauter i rummet og slet ikke til Månen.

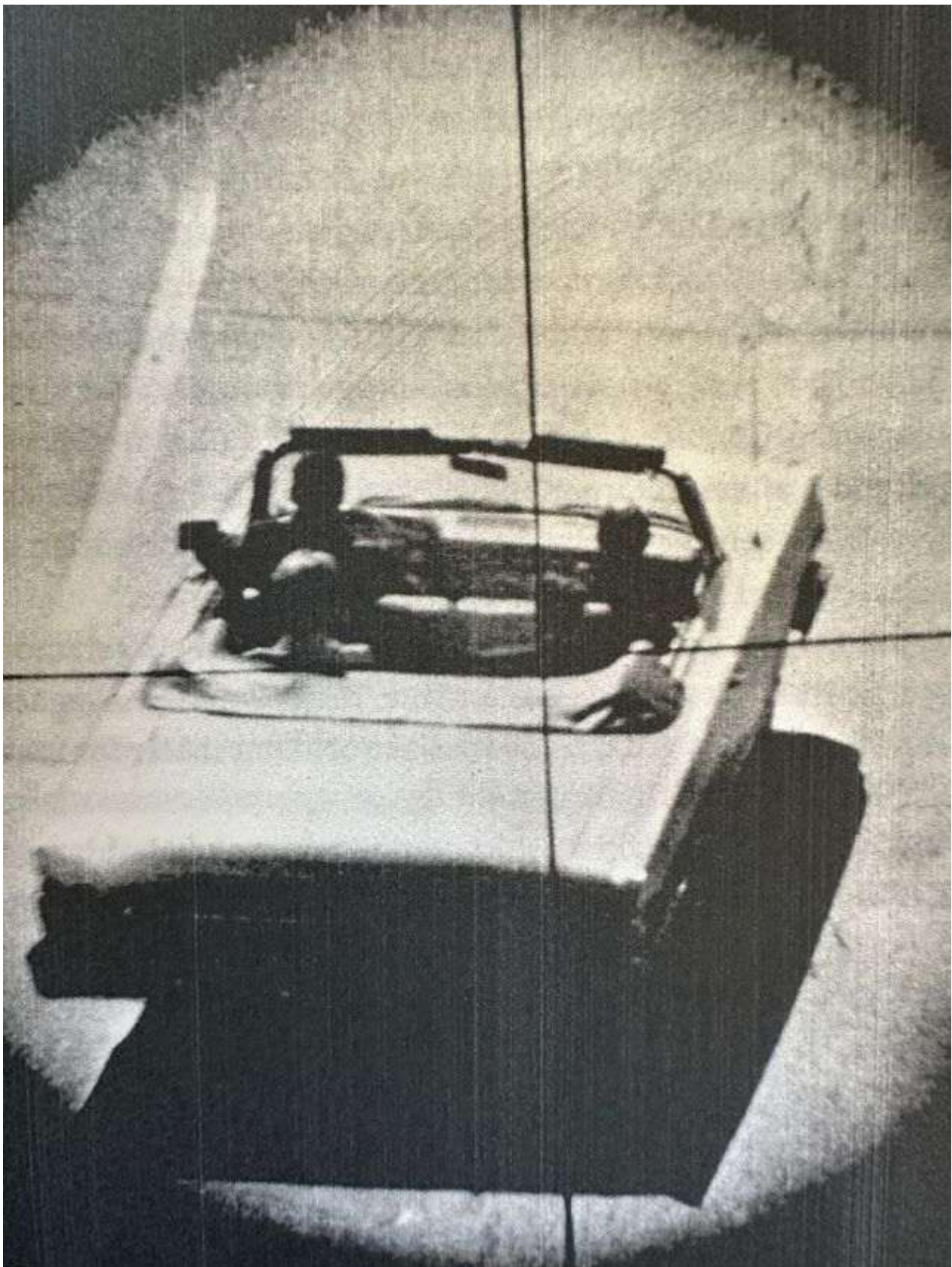
Hernede på vores dejlige, runde jord har der gennem århundreder været konspirationsteorier og mange mennesker, der har skabt dem og endnu flere, der med gysende fryd har forædlet og viderebragt dem. Tilbage i 1995 var ordet konspirationsteori kun anvendt 25 gange i danske medier (finde: Infomedia). I 2020, hvor internetmedierne er hverdag, er det tal steget til 4.000. Hertil kommer så et utal af sociale medier, private sider, debattråde og meget mere, så tallet er steget eksplosivt.

Tilbage i historisk tid var Illuminati kilde til teorier, og i dag udløser det millioner af hits på nettet. I bogens første kapitel beskriver forfatteren, hvad en konspirationsteori består af, og hvordan den skabes. I danske medier ses ordet første gang i 1964 (i Information). I datidens Rom var der i år 64e.kr. en gigantisk brand, som lagde store dele af byen øde. Kejser Nero byggede efterfølgende et stort palads til sig selv, mens folk var hjemløse. Dette skabte solide konspirationsteorier: Hvem gavnede branden? Påstande rullede, og teorierne var så voldsomme, at de huskes stadig. Spændende læsning, bogens læsere kan glæde sig til denne fortælling og til den næste:

Heksesammensværgelser. Gennem tiden har hekseri skabt mange voldsomme episoder, hvor folk er blevet slået ihjel, blot fordi nogen skabte rygter og konspirationsteorier om dem.

Paven i Rom har også været et udsøgt mål for folk med hang til konspirationsteorier. Til tider var det så voldsomt, at paven i pamfletter blev fremstillet som et tohovedet uhyre eller en hyrde med djævelske træk. Manglende viden og dårligt informationsflow har altid kunnet skabe de grimme rygter. En anden meget stor og voldsom konspirationsteori er mange århundreder gammel. Den handler om jøder. De har været jaget og udsat gennem tiden, og i nazi-Tyskland var konspirationsteorierne som bekendt ganske forfærdelige og var skyld i folkemord. Tyskerne mente, at jøderne var en trussel mod det tyske blods renhed. I middelalderen var de udsat primært fordi, de var "anderledes" i tøj, sprog og ritualer, skriver forfatteren. I bogen er der et langt og grundigt kapitel om jødeforfølgelsen og konspiration.

De næste store kapitler handler om alle de konspirationsteorier, som mordet på John F. Kennedy udløste. De teorier lever i bedste velgående i dag. Blev Kennedy skudt af flere forskellige? Var der endnu en skytte, som skød Kennedy forfra og ikke kun en, der skød fra et hus. Der skal heller ikke meget til, før folks bevidsthed snydes. I et eksperiment bad man folk tælle, hvor mange gange de med hvide bluser kastede bolden. Alle havde så travlt med at se på skærmen for at tælle boldkast, at de ikke så en i gorillakostume gå ind i billedet, kigge ind i kameraet, banke sig på brystet og gå igen. Det kan være nemt at skabe en konspirationsteori, og selv fakta kan være svære at se.

Præsident Kennedy set i kikkertsigte fra Texas School Book Depository i Dallas. Det er en rekonstruktion organiseret af Warren-kommissionen

Månelandingen har siden 1969 været genstand for de vildeste teorier. I dag er der mere end ti procent af amerikanerne, der mener, at der aldrig blev sendt astronauter til månen. Selv en så tragisk hændelse som terrorangrebet på World Trade Center og Pentagon har også skabt konspirationsteorier. Intet er helligt. Med den nuværende republikanske præsident i Det Hvide Hus har vi set påstande om valgsvindel og meget, meget mere. Det er stof til flere kapitler i bogen.

Bogen er imponerende og grundig, favnende i emnet, og meget underholdende skrevet. Der er ikke kun mange forskellige slags konspirationsteorier, men de er dygtigt forklaret og beskrevet, så

læseren bliver lidt klogere og er rigtig godt underholdt. Måske man kan skabe en konspirationsteori om, at forfatteren har haft mange gode dage i arbejdet med stoffet. Den vidner om markant fortællelyst.

[Historie-online.dk, den 8. oktober 2025]

← [Forrige artikel](#)

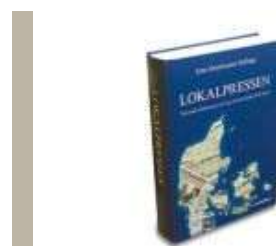
SE RELATEREDE ARTIKLER

**HISTORIENS AFSLUTNING
OG DET SIDSTE MENNESKE**

VÆRELSE 13

LOKALPRESSEN

Sønderjylland under krig og besættelse

Historiens Dag på Sønderborg Slot 25. oktober

TV-tips, uge 42, 2025

Bl.a. dokumentarserie om conquistadorenes storhed og fald

Allehelgen i Den Gamle By

Skyggernes liv - folketro og fortællinger

Dansk Møllehistorie

Nyt Erasmus+-projekt skal fremme kendskabet til historiske møller

